

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної програми
«Стоматологія»
« 28 » серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради стоматологічного
факультету
Протокол від 28 серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

КЛІНІЧНЕ НАВЧАННЯ (НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА) 3-Й КУРС

Модуль 3. «Клінічне навчання (навчальна практика) з ортопедичної стоматології»

обов'язкова

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
кваліфікація освітня	магістр стоматології
кваліфікація професійна	лікар-стоматолог
освітньо-професійна програма	Стоматологія
форма навчання	денна
курси та семестри вивчення навчальної дисципліни	3 курс 6 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
пропедевтики ортопедичної стоматології
Протокол від 28 серпня 2024 р. № 1

Полтава – 2024

**ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ
ДИСЦИПЛІНУ на кафедрі**

Прізвище, ім'я, по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання	Король Дмитро Михайлович д. мед. н., професор Кіндій Дмитро Данилович к. мед. н., доцент Ярковий Віталій Васильович к. мед. н., доцент Рамусь Михайло Олександрович к. мед. н., доцент Козак Руслан Васильович - к. мед. н., доцент Калашніков Дмитро Вікторович к. мед. н., доцент Тончева Катерина Дмитрівна док. філ., доцент Малюченко Микола Миколайович к. мед. н., асистент Зубченко Сергій Григорович к. мед. н., асистент
Профайл викладача	https://prop-ortstom.pdmu.edu.ua/team Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології
Контактний телефон	+38(050)5790633
Е-mail:	proporstom.pdmu@edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-ortstom.pdmu.edu.ua/ Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

«Клінічне навчання (навчальна практика) 3-й курс»

Кількість кредитів / годин – 10,0 / 300 год., із них:

Лекції (год.) – немає

Семінарські заняття (год.) – немає

Практичні заняття (год.) – 160 год.

Самостійна робота (год.) – 140 год.

Вид контролю – ПМК

Обсяг Модуля 3. «Клінічне навчання (навчальна практика) з ортопедичної стоматології»

Кількість кредитів / годин – 2,0 / 60 год., із них:

Лекції (год.) – 0 год.

Семінарські заняття (год.) – немає

Практичні заняття (год.) – 32 год.

Самостійна робота (год.) – 28 год.

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Політика навчальної дисципліни

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі вищої освіти діють відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf).

Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/88o0ZHjaf3yP9IvQe51EoRkqhgN3UWIob7oh41np.pdf).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології передбачає самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання, особисту присутність на всіх лекційних і практичних заняттях. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології передбачає надання якісних освітніх послуг, об'єктивне оцінювання результатів навчання, контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/OaN2nwysLPFAUDRvuDPvFSpzM1j9E9CwQQkgr93b.pdf).

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчання з дисципліни «Клінічне навчання (навчальна практика) 3-й курс» Модуля 3. «Клінічне навчання (навчальна практика) з ортопедичної стоматології» зобов'язані дотримуватися прав та обов'язків здобувачів вищої освіти академії: виконувати вимоги Законів України, Статуту Університету, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм; виконувати вимоги з техніки безпеки, протипожежної безпеки; виконувати вимоги навчального плану у терміни, визначені графіком навчального процесу

та індивідуального навчального плану; приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять; відпрацювати всі пропущені заняття. Під час перебування на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду). Забороняється порушувати графік навчального процесу, запізнюватися на заняття, користуватись під час занять мобільним телефоном, палити на території клінічної бази кафедри, вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику.

Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/9fsgUnv0JUzOhYB7CkJF2dX8jSDmM3vlt4LUMebt.pdf)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології забезпечується системою навчально-методичної документації, передбаченої робочою навчальною програмою дисципліни: навчальними посібниками, конспектами лекцій, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, електронними ресурсами тощо. Контроль засвоєння навчального матеріалу з дисципліни ортопедична стоматологія, віднесеного на самостійне опрацювання - є обов'язковим. Форма контролю визначена робочою програмою навчальної дисципліни у вигляді реферату, написаному власноруч з дотриманням принципів академічної доброчесності та оформленого відповідно до вимог, розроблених кафедрою.

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf).

Пропущеними вважаються заняття, на яких здобувач вищої освіти особисто не був присутній ці заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти відбувається на кафедрі, що фіксується в «Журналі обліку відпрацювань незадовільних оцінок».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

«Клінічне навчання (навчальна практика) 3-й курс» Модуль 3. «Клінічне навчання (навчальна практика) з ортопедичної стоматології» – це навчальна дисципліна, що надає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти в клініці певними стоматологічними маніпуляціями, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба та частковими дефектами зубних рядів. Набуті таким чином спеціальні (фахові) компетентності здобувачі вищої освіти в подальшому використовують у процесі лікування стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю. Здобувачі вищої освіти знайомляться з організацією та роботою клінічних кабінетів, оформленням документації.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити:

а) дисципліна ґрунтується на попередньому вивченні здобувачами вищої освіти анатомії людини, гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

в) дисципліна базується на вивченні здобувачами вищої освіти пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики ортопедичної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики хірургічної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити:

а) дисципліна закладає основи вивчення здобувачами вищої освіти таких клінічних дисциплін, як ортопедична стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонтія, хірургічна стоматологія;

б) дисципліна інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою терапевтичною

стоматологією і терапевтичною стоматологією, хірургічною стоматологією.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння на пацієнтах методикою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба та частковою адентією для можливості їх подальшого застосування при лікуванні пацієнтів і формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці ортопедичної стоматології.

– основними завданнями вивчення дисципліни є:

- обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології;
- функціональна анатомія та клінічна біомеханіка зубощелепного апарату;
- знеболення в клініці ортопедичної стоматології, невідкладні стани;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів;
- обстеження пацієнтів з частковою втратою зубів, загальна характеристика та планування конструкції часткових знімних протезів;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення часткових знімних пластинкових протезів;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів та протезів з литим металевим базисом;
- адаптація до знімних протезів та вплив протезів на тканини порожнини рота.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою,

формуванню яких сприяє дисципліна

- інтегральна:

- Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
11. Здатність працювати в команді.
16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- спеціальні:

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

5. Спроможність до проєктування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Клінічне навчання (навчальна практика) 3-й курс» Модуль 3. «Клінічне навчання (навчальна практика) з ортопедичної стоматології»

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень

оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй

фаховій діяльності.

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

Лекції не передбачені програмою

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з\п	Тема	К-ть годин
1.	Обстеження пацієнта, зняття відбитків альгінатною масою	2
2.	Обстеження пацієнта, зняття відбитків альгінатною/силіконовою масою	2
3.	Обстеження пацієнта, зняття відбитків силіконовою масою	2
4.	Рентгенологічні методи діагностики: прицільний знімок, ортопантомограма, комп'ютерна томографія	2
5.	Препарування зуба під вкладку	2
6.	Препарування зуба під штамповану коронку	2
7.	Препарування зуба під суцільнолиту коронку	2
8.	Препарування зуба під металокерамічну коронку	2
9	Препарування зуба під суцільнолитий мостоподібний протез	2
10.	Препарування зуба під вініри	2
11.	Робота з лицевою дугою	2
12.	Визначення та фіксація центральної оклюзії при I групі складності дефектів зубних рядів за А.І. Бетельманом	2
13.	Визначення та фіксація центральної оклюзії при II групі	2

	складності дефектів зубних рядів за А.І. Бетельманом	
14.	Визначення та фіксація центральної оклюзії при III групі складності дефектів зубних рядів за А.І. Бетельманом	2
15.	Корекція знімної ортопедичної конструкції	2
16.	Заповнення звітної документації (амбулаторна карта, зуботехнічний наряд, зведена форма звітності)	2
	Разом	32

Самостійна робота

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних і дистанційних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	12
2.	Підготовка до лабораторної роботи	
3.	Написання навчальної історії хвороби	
4.	Підготовка контрольної роботи, реферату, підготовка до поточних контрольних заходів	
5.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
6.	Підготовка до екзамену	
7.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік):	
	1. Обґрунтування застосування лицевої дуги в клініці ортопедичній стоматології.	4
	2. Критерії підбору штучних зубів для виготовлення ортопедичних конструкцій.	4
	3. Одонтотрепарування під сучасні незнімні ортопедичні конструкції	4
8.	Разом	28

Індивідуальні завдання

1. Участь у стоматологічному квесті кафедри, студентських наукових конференціях та олімпіаді.

Перелік теоретичних питань

1. Обстеження пацієнтів в клініці ортопедичній стоматології – етапи, основні та додаткові методи обстеження, медична документація.
2. Обстеження скронево-нижньощелепного суглобу (основні та додаткові методи).
3. Обстеження жувальних м'язів (основні та додаткові методи).
4. Обстеження слизової оболонки порожнини рота. Рухомість та піддатливість слизової оболонки, класифікація за Суплі.

5. Обстеження зубів та зубних рядів (основні та додаткові методи). Класифікації дефектів зубних рядів за Кеннеді та Бетельманом, правила Applegate.
6. Обстеження тканин пародонта (основні та додаткові методи).
7. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології.
8. Методики запису рухів нижньої щелепи.
9. Оцінка оклюзійних співвідношень зубних рядів. Оклюзіографія. Електронний аналіз оклюзії Т-Скан.
10. Статичні та динамічні методи оцінки жувальної ефективності.
11. Попередній та остаточний діагноз. Особливості оформлення діагнозу в клініці ортопедичної стоматології. Планування ортопедичного лікування та передпротезна підготовка.
12. Функціональна анатомія щелепно-лицевого апарату.
13. Біомеханіка рухів нижньої щелепи.
14. Центральна оклюзія, оклюзійні контакти в нормі.
15. Передня оклюзія, контакти в нормі. Трьохпунктний контакт Бонвіля.
16. Бічна оклюзія, варіанти контактів (оклюзійні концепції).
17. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Класифікації, сфери застосування.
18. Методика реєстрації положення верхньої щелепи та переносу моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги.
19. Етіологія дефектів коронкової частини зубів. Класифікації дефектів, індекс Мілікевича. Види ортопедичних конструкцій для заміщення дефектів коронкової частини зубів, показання.
20. Штучні коронки. Показання, класифікації, порівняльна характеристика. Матеріали та технології виготовлення штучних коронок.
21. Підготовка порожнини рота до протезування. Вимоги до зубів, які використовуються як опора під незнімні ортопедичні конструкції.
22. Показання до депульпування опорних зубів. Показання до армування опорних зубів штифтовими конструкціями.
23. Інструментарій для препарування зубів під незнімні ортопедичні

конструкції.

24. Правила препарування зубів під незнімні ортопедичні конструкції, заходи безпеки, методи контролю глибини препарування твердих тканин.
25. Захист вітальних зубів під час та після препарування. Провізорні конструкції.
26. Ускладнення під час та після препарування зубів. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
27. Маргінальна адаптація штучних коронок, варіанти приясеневого препарування, види уступів.
28. Ретракція ясен, види, методики, показання.
29. Штамповані металеві коронки. Показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
30. Суцільнолиті металеві коронки. Показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
31. Суцільнолиті комбіновані коронки. Показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
32. Методики безпосереднього виготовлення провізорних конструкцій.
33. Альгінатні відбиткові маси. Склад, властивості, показання, технологія застосування.
34. Силіконові відбиткові маси – склад, властивості, показання, методики отримання відбитків.
35. Мостоподібні протези. Показання, класифікації, матеріали і методи виготовлення. Особливості препарування опорних зубів. Порівняльна характеристика суцільнолитих та штамповано-паяних конструкцій.
36. Показання, клінічні етапи протезування суцільнолитими мостоподібними протезами.
37. Показання, клінічні етапи протезування штамповано-паяними мостоподібними протезами.
38. Показання до тимчасової фіксації незнімних конструкцій. Матеріали для тимчасової фіксації ортопедичних конструкцій. Провізорні цементы.

39. Помилки та ускладнення при отриманні відбитків. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
40. Помилки та ускладнення при препаруванні зубів. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
41. Помилки під час перевірки конструкції та цементування незнімних ортопедичних конструкцій.
42. Податливість та рухомість слизової оболонки, їх урахування при знімному протезуванні. Оцінка стану альвеолярних відростків в беззубих ділянках, класифікація за Ельбрехтом.
43. Підготовка порожнини рота до протезування частковими знімними протезами (ЧЗП). Вимоги до опорних зубів.
44. Бюгельні протези. Показання, планування конструкції в залежності від клінічних умов. Вибір опорних зубів, вимоги, підготовка.
45. Перевірка конструкції часткових знімних протезів.
46. Планування конструкції протезів при збереженні поодиноких зубів на щелепах.
47. Поняття про фіксацію, стабілізацію, рівновагу знімних протезів та фактори, що їх забезпечують.
48. Межі базисів часткових знімних пластинчастих протезів на верхній та нижній щелепах.
49. Варіанти розташування дуг бюгельних протезів на верхній та нижній щелепах. Параметри дуг.
50. Групи дефектів зубних рядів за Бетельманом, клінічна характеристика.
51. Методика визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при другій групі дефектів за Бетельманом.
52. Методика визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при третій групі дефектів за Бетельманом. Способи визначення оклюзійної висоти. Способи визначення центрального співвідношення щелеп.
53. Помилки при визначенні та фіксації співвідношення щелеп.
54. Методика постановки штучних зубів у ЧЗП; варіанти постановки зубів у

- фронтальній ділянці. Анатомічні орієнтири для постановки зубів.
Оклюзійні концепції при частковому знімному протезуванні.
55. Методика накладання та корекції ЧЗП, рекомендації пацієнту по догляду за протезом. Фази адаптації до знімних протезів за Курляндським.
 56. Паралелометрія – мета, завдання, способи проведення.
 57. Планування фіксуєчих елементів в бюгельних протезах в залежності від клінічних умов. Калібрування моделей.
 58. Система кламерів Нея, показання до застосування.
 59. Рекомендовані терміни користування різними видами ЧЗП. Показання до заміни протезів. Перебазування знімних протезів – показання, методика, матеріали.
 60. Лагодження протезів (заміна кламера, додавання зубу, лагодження базису) – технологія. Причини перелому базисів.
 61. Фактори впливу базисів протезів та протезних матеріалів на тканини протезного ложа. Класифікації протезних стоматитів.
 62. Помилки на етапі фіксації співвідношення щелеп і визначенні оклюзійної висоти.
 63. Помилки на етапі обстеження пацієнтів та планування конструкції ЧЗП.
 64. Помилки на етапі литва каркасів протезів.
 65. Помилки при накладанні та корекції протезів.

Перелік практичних навичок

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
2. Запропонувати план ортопедичного лікування.
3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування.
4. Отримати відбиток для виготовлення суцільнолитих незнімних конструкцій.
5. Отримання відбитків для виготовлення штампованих і штамповано-

- паяних протезів.
6. Зафіксувати центральну оклюзію при 1 групі дефектів за допомогою оклюзійних блоків.
 7. Визначення положення верхньої щелепи за допомогою лицьової дуги.
 8. Аналіз оклюзії на діагностичних моделях в артикуляторі.
 9. Виконати ретракцію ясен.
 10. Препарування зубів під штамповану металеву коронку.
 11. Препарування зубів під суцільнолиту металеву та комбіновану коронку.
 12. Планування конструкції мостоподібного протеза.
 13. Провести препарування зуба під штамповану металеву коронку.
 14. Провести препарування зуба під пластмасову коронку.
 15. Провести препарування зуба під суцільнолиту коронку.
 16. Провести препарування зуба під металокерамічну коронку.
 17. Провести препарування зуба під вкладку.
 18. Провести препарування зуба під вінір.
 19. Перевірка конструкції штучних коронок.
 20. Перевірка конструкції мостоподібного протеза.
 21. Фіксація коронок та мостоподібних протезів.
 22. Отримати анатомічний відбиток з нижньої та верхньої щелеп для виготовлення часткових знімних протезів.
 23. Визначити та зафіксувати центральне співвідношення щелеп при 2, 3 групах дефектів за допомогою оклюзійних валиків.
 24. Планування конструкції часткового знімного протеза.
 25. Провести паралелометрію діагностичної моделі та спланувати кламерну фіксацію бюгельного протезу.
 26. Перевірка конструкції часткового знімного протеза.
 27. Корекція часткового знімного протеза.
 28. Перебазування часткового знімного протезу
 29. Проаналізувати результати рентгенологічного дослідження зубощелепної системи за панорамним знімком.
 30. Проаналізувати результати рентгенологічного дослідження зубощелепної

системи за дентальним знімком.

31. Провести препарування кореня зуба під штифтову конструкцію.
32. Одержати повний анатомічний відтиск стандартною ложкою еластичною відтискною масою.
33. Одержати повний анатомічний відтиск стандартною ложкою силіконовою відтискною масою.
34. Провести перевірку та корекцію металевої штампованої коронки в порожнині рота.
35. Провести перевірку та корекцію пластмасової коронки в порожнині рота.
36. Провести перевірку та корекцію металокерамічної коронки в порожнині рота.
37. Провести перевірку та корекцію штамповано-паяного мостоподібного протеза в порожнині рота.
38. Провести перевірку та корекцію металокерамічного протеза в порожнині рота.
39. Провести зняття штампованої коронки.
40. Провести зняття суцільнолитої коронки.
41. Оцінити стан слизової оболонки пацієнта з частковою втратою зубів.
42. Визначити та обґрунтувати показання до виготовлення часткових знімних пластинкових протезів.
43. На гіпсовій моделі нижньої щелепи накреслити межі часткового знімного пластинкового протеза при включених дефектах зубного ряду.
44. На гіпсовій моделі нижньої щелепи накреслити межі часткового знімного пластинкового протеза при дистально необмежених дефектах зубного ряду.
45. На гіпсовій моделі верхньої щелепи накреслити межі часткового знімного пластинкового протеза при включених дефектах зубного ряду.
46. На гіпсовій моделі верхньої щелепи накреслити межі часткового знімного пластинкового протеза при дистально необмежених дефектах зубного ряду.
47. Одержати повний анатомічний відтиск еластичною масою для виготовлення часткового знімного пластинкового протеза.

48. Обґрунтувати вибір конструкцій часткового знімного пластинкового протеза та засобів його фіксації.
49. Визначити центральну оклюзію при I групі дефектів за Бетельманом.
50. Визначити центральну оклюзію при II групі дефектів за Бетельманом.
51. Визначити центральну оклюзію при III групі дефектів за Бетельманом.
52. Визначити висоту прикусу.
53. Перевірити правильність визначення центральної оклюзії при виготовленні часткового знімного пластинкового протеза.
54. Перевірити правильність постановки зубів при виготовленні часткового знімного пластинкового протеза.
55. Перевірити конструкцію часткового знімного пластинкового протеза в артикуляторі.
56. Провести корекцію меж часткового знімного пластинкового протеза.
57. Провести корекцію оклюзійних контактів часткового знімного пластинкового протеза.
58. Провести починку часткового знімного пластинкового протеза поза лабораторним методом.
59. Визначити та обґрунтувати показання до виготовлення бюгельного протеза.
60. Обґрунтувати вибір конструкції бюгельного протеза.
61. Одержати відбитки для виготовлення бюгельного протеза.
62. Визначити розміщення опорних та ретенційних зон на опорних зубах.
63. Перевірка каркасу бюгельного протеза на робочій моделі.
64. Припасувати каркас бюгельного протеза в порожнині рота.
65. Перевірка оклюзійних контактів при накладанні бюгельного протеза.
66. Провести перебазування бюгельного протеза.

Методи навчання

- **вербальні/словесні** (лекції, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** (різні види вправлення, виконання медичних стоматологічних маніпуляцій, практики);

- **пояснювально-ілюстративний** – передбачає пред’явлення готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами вищої освіти;
- **проблемного викладу;**
- **презентації;**
- **бесіди та тематичні дискусії;**
- **електронні лекції;**
- **частково-пошукові;**
- **дистанційні консультації;**
- **робота в малих групах;**
- **тьютерінг.**

Форми та методи оцінювання – підсумковий модульний контроль

Система поточного та підсумкового контролю.

Система поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, програмного комп’ютерного тестування. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляється оцінки за чотирьохбальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали ЕКТС. Максимальна кількість, яку може набрати здобувач вищої освіти на практичних заняттях модуля, дорівнює 120 балам.

Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання. При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (*таблиця 1.*).

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти у ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
---------------------	---------------	---------------------

5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах

модуля.

Форма проведення підсумкового модульного контролю (ПМК) складається з оцінювання практичних навичок.

Здійснюється відповідно до затвердженого алгоритму практичних навичок під час клінічного прийому пацієнтів або в умовах, що наближені до реальних - на фантомах, наочних посібниках, діагностичних моделях. Може бути проведено на останньому практичному занятті, що передує ПМК.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до *таблиці 2*, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою, виключенням є складання практичної частини. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Таблиця №2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		

2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		5 відмінно

Методи контролю

При вивченні навчальної дисципліни «Клінічне навчання (навчальна практика) 3-й курс» Модуля 3. «Клінічне навчання (навчальна практика) з ортопедичної стоматології» використовуються наступні методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, програмований контроль, а також

методи самоконтролю і самооцінки.

Усний контроль (усне опитування). Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка здобувачів вищої освіти до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді. За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями, вміннями та навичками з дисципліни, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати теоретичні знання на практиці.

Тестовий контроль. Для визначення рівня сформованості знань і вмінь використовуються тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Програмований контроль. Реалізується він шляхом пред'явлення усім здобувачам вищої освіти стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання здобувачами вищої освіти своєї діяльності за для забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх.

Метод самооцінки. Передбачає критичне ставлення здобувача вищої освіти до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Методичне забезпечення

Інформаційне і навчально-методичне забезпечення відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та вміщує: графік навчального

процесу, навчальний план, робочу програму навчальної дисципліни, тематичні плани лекцій, практичних занять, методичні рекомендації для викладачів, методичні розробки лекцій та вказівки щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, силабуси, критерії оцінювання знань, переліки питань до поточного, підсумкового контролю, перелік ситуаційних і тестових завдань, перелік рекомендованої навчально-методичної літератури тощо.

Рекомендована література

Базова

1. Ортопедична стоматологія : національний підручник [для студентів, лікарів-інтернів, магістрів, резидентів стомат. фак-тів мед. закладів вищої освіти та практ. лікарів-стоматологів, наук. співробітників, які працюють у галузі стоматології] / за ред. М. М. Рожка, В. П. Неспрядька ; М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук [та ін.]. – Київ : Медицина, 2020. – 719 с.

2. Пропедевтика ортопедичної стоматології : підручник [Король Д. М., Король М. Д., Нідзельський М. Я. та ін.]; за заг. ред. Короля Д. М. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 328 с.

Допоміжна

1. Гасюк П. А., Мачоган В. Р., Радчук В. Б. Базова філософія бюгельного протезування. – Тернопіль : ТНМУ, «Укрмедкнига», 2022. – 124 с.

2 Гасюк П. А., Росоловська С. О., Воробець А. Б., Щерба В. В. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології. – 5-е видання. – Тернопіль: ТНМУ. – Укрмедкнига, 2020. – 268 с.

3. Загальні принципи планування та технологія виготовлення знімних протезів : навчальний посібник / Король Д., Тончева К., Козак Р., Калашніков Д., Зубченко С., Оджубейська О. // Полтава : ПП Астроя, 2022. – 230 с.

4. Король Д., Кіндій Д., Рамусь М., Зубченко С., Калашніков Д., Тончева К. Технологія виготовлення незнімних зубних протезів. – Полтава : ПП Астроя, 2021. – 142 с.

5. Hasiuk P., Dzetsiukh T., Piasetska L. Basics of materialsscience in orthopedic dentistry:manual. – Ternopil: TNMU, «Ukrmedknyha», 2024. – 128 p.

6. Hasiuk P. A., Dzetsiukh T. I., Hrad A. O. Fixed prosthodontics: manual. – Ternopil: TNMU, 2020. – 152 p.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний Web-сайт ПДМУ www.pdmu.edu.ua/

Розробники

Розробники силабуса з навчальної дисципліни «Клінічне навчання (навчальна практика) 3-й курс» Модуля 3. «Клінічне навчання (навчальна практика) з ортопедичної стоматології» док. філ., доцент Тончева К.Д., д. мед. н., професор Король Д.М., к. мед. н., доцент Калашніков Д.В.